

A 16-A CONFERINȚĂ INTERNATIONALĂ A ASOCIAȚIEI EUROPE- NE A MUZEELOR ÎN AER LIBER

În vara anului 1991, la Stockholm, cu prilejul aniversării centenarului Muzeului Skansen, Asociația Europeană a Muzeelor în Aer Liber, reunită în cea de a XV-a Conferință internațională, anunță candidatura României ca viitoare organizatoare, în anul 1993, a celei de a XVI-a Conferințe europene a asociației. Argumentația de fond prezentată de membrii delegației române, directori ai unor mari muzeu în aer liber (Muzeul Satului — București, Muzeul civilizației populare „Astra” — Sibiu, Muzeul etnografic al Transilvaniei — Cluj-Napoca, Muzeul Maramureșean — Sighetu Marmației), motiva justiția acestei opțiuni, România dispunând de un valoros patrimoniu etnologic, reunit într-o bogată și variată rețea de muzeu în aer liber și având un statut prioritar în domeniul organizatoric prin realizarea, în anul 1966, a primului Colocvium Internațional al Muzeelor în Aer Liber. La vremea aceea au fost vocii care, influențate de frământările politice, inerente, de altfel, unui proces de tranziție, de necunoașterea patrimoniului etnologic românesc și mai ales de imaginea total deficitară a României prezentată prin mass-media, și-au manifestat rezerva optională.

Au urmat în cursul anului 1992, conform protocolului de funcționare al Asociației europene, vizitele de lucru în România ale președintelui și vicepreședintelui asociației, respectiv domnii Christopher Zeuner și Carl Johannsen, vizite necesare și utile pentru realizarea programului unei manifestări de anvergură. Contactul nemijlocit cu patrimoniul etnologic, cu realitățile muzeale a permis oaspeților și primele concluzii. România dispune de o excelentă bază de studiu etnologic și oferă posibilitatea unui valoros

schimb de experiență. Râmânează o temere nemărturisită dar sesizată pe parcursul anului premergător conferinței, aceea a reușitei organizatorice. Cu experiență, tenacitate și seriozitate, timp de aproape doi ani, Asociația Muzeelor în Aer Liber din România, sprijinită îndeaproape de Ministerul Culturii, Direcția generală — Protecția și Valorificarea Patrimoniului Cultural Național, Muzeul Satului și întreaga rețea muzeală au depus toate eforturile ca reuniunea să poarte însemnările unici manifestări științifice și culturale de tonată europeană. S-a avut în vedere rezolvarea celor mai mici amănunte organizatorice: asigurarea serviciului de primire-plecare; rezervarea rețelei hoteliere; asigurarea traducerilor simultane la cască, al interprétilor pentru limbile franceză, engleză, germană, rusă, italiană; al echipamentului tehnic audio-video; al materialului publicitar—afis, program, invitație; al materialelor auxiliare necesare excursiei de documentare — hărți, planuri de oraș, ghiduri muzeale; popularizarea prin mass-media a lucrărilor conferinței. Succesul acestei reuniuni este confirmat de rezultatele obținute, susținute cu argumente de cei 50 de oaspeți veniți din 20 de țări ale continentului, directori ai unor mari și cunoscute muzeu europene, personalități de seamă ale vieții științifice și culturale europene.

Programata a se desfășura pe parcursul a 8 zile, între 1–8 septembrie 1993, cea de-a XVI-a Conferință a avut un program dens și deosebit de interesant (sesiunea de comunicări, vizite în muzeu, ședințe de lucru, concerte de muzică populară, cultă, de divertisment, expoziții, excursie de documentare în sate) care a pus în contact direct asistența cu realitatea etnologică din România, cu viața culturală a acestui popor.

In București sau în țară, urmând un traseu ce a inclus cele mai de seamă muzeu (Golești, Bujoreni, Sibiu, Cluj-Napoca, Sighetu Marmației, Câmpulung Moldovenesc, Suceava, Bran) oaspeții au fost martori importanți care să dat acestei reuniuni

Președinteni, presa, radioul și TV au marcat momentele lucrărilor. Președintenii, ospitalitatea românească a emționat și cucerit totodată. Președintenii, gazdele — specialiști din muzeu și oficialitățile locale au dorit să nu lase clipa „în tacere”. Cuvinte de bun susț, darurile și urările de-a reveni i-au întâmpinat președintenii.

Înainte de-a trece în revistă programul Conferinței să-i amintim pe cei care timp de 8 zile au fost oaspeți acestei reușite manifestări științifice și culturale internaționale, prezintându-i în ordinea alfabeticii a țărilor participante: Anglia (Peter Lewis, Bob Powel, Michael Thomas, Christopher Zeuner); Belgie (Frans Van Winkel); Cehia (dr. Jiri Langer, Jaroslav Stika); Danemarca (Erik Haubo Christensen, Joergen Ganshorn); Elveția (Max Gschwend, Edwin Hawyler); Estonia (Merike Lang); Finlanda (Solveig Sjöber Pielatarinen); Franța (Denis Chevallier, Ricard Keller, Claire Thomas, Monique Teleur); Germania (dr. Stefan Baumeyer, dr. Peter Janisch, dr. Carl Ingwer Johannsen, dr. Christian Kleinert, dr. Georg Waldermer, dr. Ralph Wendt, Walter Konshitsky); Irlanda (R. A. Gayley); Italia (dr. Roberto Togni); Lituanian (Zenonas Zumbakys); Moldova (Eugen Băzogu); Norvegia (Lars Roede); Olanda (Adrian de Jong, dr. Ton Wagemaekers, dr. J. A. M. F. Vaessen, dr. R. P. Zijp); Rusia (Anna Permillovskaia, dr. arh. Olga Sevan); Scoția (Ross Noble); Suedia (Gunnar Elfström, Gunilla Eriksson, Johan Höglquist, Mats Janson, dr. Else Maria Strese, Kicki Stridh); Ucraina (Ivan Păslari) și România (dr. Ioan Godea, dr. Ioan Opris, dr. Georgea Stoica, Paula Popoiu, dr. Radu Florescu, Tatiana Bădescu, Ion Bărdășu, Pavel Blaj, Maria Bozan, dr. Cornelius Bucur, Janeta Ciocan, dr. Mihai Dăncuș, Radu Dumitrescu, Ligia Fulga, Tiberiu Graur, Constantin Iliescu, Ana Bârcă, arh. Cornel Tălos, Aurelia Cosma).

1 septembrie 1993. În „Aula Magna” a Muzeului Național de Istorie din București, directorul

Muzeului Satului, dr. Ioan Godea deschide lucrările celei de-a XVI-a Conferințe europene a Asociației Muzeelor în Aer Liber. Semnificația și importanța acestei reuniuni în viață științifică și culturală au fost relevate în alocuțiunilelor de ministru culturii – Petre Sâlcudeanu, directorul general al Direcției – Protecția și Valorificarea Patrimoniului Cultural Național – dr. Ion Opris, de președintele Asociației Muzeelor în Aer Liber din România – dr. Cornelius Bucur, de directorul Muzeului Național de Istorie – dr. Radu Florescu și nu în ultimul rând de președintele Asociației europene – dl. Christopher Zeuner.

Au urmat, desfășurându-se și pe parcursul zilei următoare, comunicările științifice și discuțiile grupate pe cele două teme propuse:

– *muzeele în aer liber și comunitățile tradiționale (reprezentate prin patrimoniul cultural transferat)*;

– *conservarea patrimoniului de monumente obiecte în muzeele în aer liber într-o metodologie tradițională și cea modernă*.

Comunicările s-au constituit într-un extraordinar schimb de informație științifică, un schimb de experiență metodologică și practică menit să îmbunătățească „tehnica” de preservare, protejare și valorificare a patrimoniului etnologic. S-au constatat similitudini dar și diferențieri în modul de abordare și tratare a problematicii amintite. Studiul comparativ a devenit incitant. S-a evidențiat necesitatea colaborării internaționale. O concluzie s-a impus, indiferent de modul de a prezerva patrimoniul etnologic (în muzeu în aer liber, în ecomuzeu, „in situ”), important este acut tezaurizării și conservării acestuia, al valorificării în scopul cunoașterii de către marea publică.

In București programul a inclus vizitarea Muzeului Satului, *sauată foarte deschisă a României spre lume*, aşa cum îl numeaște directorul său, această stație pilot pentru cunoașterea îndeaproape a școlii sociologice, această imagine de chintesentă asupra vieții materiale și spirituale a țărăneștilor români. Cu acest prilej s-au lansat două volumene apariții editoriale: „Al-

bumul Muzeului Satului” semnat dr. Georgeta Stoica și dr. Ioan Godea și „Ghidul muzeelor în aer liber din România” sub îngrijirea dnei dr. Georgeta Stoica. Totodată, oaspeții au fost invitați la secție „Catalog științific”, specialiști susținând o demonstrație a exploatarii computerizate a patrimoniului de informații a Muzeului Satului.

Muzeul Național Cotroceni i-a uitat ca invitați de onoare la deschiderea stagiu muzicală muzeale susținută de formația instrumentală „Concordia” a Radiodifuziunii Române. În curtea interioară a Palatului Cotroceni, într-o superbă seară de toamnă, acordurile muzicii lui Vivaldi, într-o interpretare ce a atins perfeționă, au copleșit și impresionat asistența. Vizitarea orașului București și cocteielui oferit în salonul bizantin al „Cercului Militar” de ministru cultural au încheiat cele două zile în Capitală.

3 septembrie a marcat începutul excursiei documentare prin muzeele etnografice în aer liber din țară. Primul popas s-a făcut la Muzeul Pomiculturii și Viticulturii din Golești – Argeș, unde gazele i-au însoțit într-o „plimbare” etnologică prezentând valoșul tezaur de arhitectură tradițională. A urmat „Muzeul arhitecturii populare din Valea”, de la Bujoreni. Întâmpinăți după datină cu pâine și sare oaspeții au fost salutați de primarul orașului care într-o scurtă alocuție a prezentat bogăția și tradițiile acestui plai mioritic. Să ca „lecția” să fie mai bine înțeleasă, invitații au descoperit prețutindeni atmosfera satului tradițional: meșteri cioplitori în lemn sau piatră, impletitorii de nuieli, feșătoare și cojocari. La biserică preotul își încheia slujba de veernie, la școală copiii imbrăcați în străie tradiționale își desfășură lecția de citire și muzică după vechile reguli, iar la han plăcintele, colacii, fructele, porumbul fieri, nucile și vinul te imbișau. O atmosferă de sat tradițional care a marcat pe fiecare din noi. În drum spre Călimănești, a fost vizitată Mănăstirea Cozia și muzeul său, cu o binecunoscută colecție iconografică.

Pe traseu au urmat Muzeul civilizației populare „Astra” din Dumbrava Sibiului, unde în ambienta mirifică a parcului, în

curtile străvechilor gospodari își desfășurau cu talent și pricerere acut de creație cei aproximativ 100 de meșteri populari prezentați la tradiționala manifestare anuală „Târgul meșterilor”. În costume tradiționale și cu instrumentarul specific meșteșugului lor, acești tărani pasionați demonstrează „pe via” acut deveniri numeroase obiecte aflate deja în patrimoniul muzeului. S-a vizitat central vechi al orașului și după dejunul oferit la restaurantul „Imperatul romanilor” s-a continuat drumul spre Cluj-Napoca. Aici oficialitățile locale și-au dat întâlnire cu participanții la cocteielul oferit în salonul verde al restaurantului „Transilvania”. Un adevarat „regal” după cum s-a exprimat dl. Van Winkel din Belgia, o seară de neuitat. Pleoria a încercat să mai tempereze din entuziasmul gazdelor și oaspeților lor fără prea mari sanse. După vizitarea secției pavilionare a urmat vizita în Parcul național etnografic „Romulus Vuia”, unde cu acest prilej a fost dezvelită placă comemorativă dedicată marelui etnolog – Romulus Vuia, cel care a tradus la înțîmpărarea primului muzeu etnografic în aer liber din România, în anul 1929. Spectacolul folcloric prezentat de ansamblul din Bihor a încheiat o zi de neuitat în acest muzeu. Pe agenda de lucru, următorul punct a fost Sighetu Marmației. În drum spre nordul cel mai de nord al țării – Maramureș, invitații au făcut cunoștință cu o întreagă comunitate, sătenii satului Mara care cu gaci și clop, cu coconi frumoși, cu mic cu mare, cu cântec de titeră și tipurituri, cu flăcăi călări i-au întâmpinat și cinstit pe oaspeți. Este tot mai greu de crezut că faptele se desfășoară aici. „Nu cred că pot spune cu cuvinte ceea ce am văzut și am simțit. Singurul mod de a fi crezut este să vă să văză” mărturisea directorul Muzeului din Arnhem – Olanda, domnul Jab Vaessen. După vizitarea muzeelor pavilionar și în aer liber, a târgului de animale, participanții au asistat la ședința de lucru a Asociației, de constituite a nouului comitet și a numirii noii președinte în persoana d-lui Gunnar Elfström di-

rectorul Muzeului din Linköping – Suedia. „Sunt bucuros că am fost ales ca președinte la România” spunea plin de emoție dl. Elström. Cu acest prilej au fost admisi noi membri ai Asociației europene: Merike Lang din Estonia și domnii Cornel Taloș și Constantin Iliescu din România. S-a anunțat și numele celui de-al doilea vicepreședinte al Asociației în persoana d-lui dr. Jan Vaessen din Olanda, alături de calegul român – dr. C. Bucur. Tot acum, dl. Gailey din Irlanda, directorul Muzeului Ulstea Folk & Transport a prezentat candidatura pentru organizarea în anul 1995 a celei de-a 17-a Conferințe europene a Asociației Muzeelor în Aer Liber.

Prin pasul Prislop s-a trecut în Bucovina cea dulce, în Tara de Sus care prin salba satelor sale frumoase, cu case și gospodării îngrijite a determinat afirmația de genul „*cred că mutați satelor noastre și le aranjai ca să le vedem noi ziua*” (Lars Roedé – Norvegia). A urmat traseul „de vis” – cum l-a numit R. Keller din Franța – cu mănăstirile Moldovița, Sucevița, Voronet. La Câmpulung Moldovenesc și Suceava s-au vizitat muzeele de artă populară, respectiv „Artă lemnului” și „Hanul Domnesc”. Un popas în satul Marginea, cunoscut centru de ceramică neagră a permis cunoașterea unui străvechi meșteșug – olăritul. Dejunul tradițional, acordurile „trilipeștilor” interpretate de virtuozi ai folclorului bucovinean au făcut din acest popas o clipă de excepție „de neuitat” și obligatoriu de retrăit. S-a coborât din nou în Transilvania pe la Tihuța îndreptându-ne spre Bistrița și apoi, Sighișoara, oraș emblemă a medievalului românesc. La Bran, s-au vizitat Muzeul etnografic și Castelul. În seara de 8 septembrie, ultima în calendarul prestigioasei reuniiuni, invitații au fost oaspeții orașului de la poalele Tămpelor – Brașov. Aici, primarul, într-o engleză impeccabilă, a urat celor prezenti „*bon venit*” invitându-i în saloanele restaurantului „Cetate”, la o cină dublată de un reușit program susținut de orchestra filarmonică din Brașov. S-au spus ultimele gânduri și impresii în urma acestei sărăcii de „lecții” de muzeologie, de spiritualitate românească

oferte de gazdale din România. În alocuțiunile rostite de președintele Asociației din România – dr. Corneliu Bucur, președintele Asociației europene – dl. C. Zeuner, directorul general al Muzeului Satului – dr. Ioan Godea s-a mulțumit participanților pentru că au răspuns invitațiilor organizatorilor, tuturor celor care au lucrat la organizarea celei de a XVI-a Conferințe europene a Asociației Muzeelor în Aer Liber. „*Sfârșitul acestei conferințe marchează însă începutul unei adunate și sincere colaborări, a unei reale prietenii*” – afirmă dl. Cr. Zeuner din Anglia. A doua zi, după vizitarea Muzeului de artă populară din Bragov, pe traseul mirific al Văii Prahovei se încheia, spre București, circuitul etno-cultural oferit de România participantilor la această reuniune de prestigiu.

În loc de concluzii, dăm cuvântul cătorva participanți care întorsă acasă n-au pregetat să-și trimînă gândurile, sentimentele și impresiile despre România, muzeele sale și poporul său.

„Am venit la Conferință neștiind nimic despre România decât imaginile de groază despre mizerie, sărdacie, orfani, SIDA etc. prezentate de TV. Nu mi-a fost teamă să vin, dar am tratat-o ca pe o aventură în necunoscut, gata să fac față la orice. Ceea ce am trăit m-a bulversat complet. Nu m-am aşteptat niciodată la o jardă atât de frumoasă, la tradițiile fantastice, muzeele excelente, lucrările și cel mai prietenos popor pe care cineva ar dori să-l întâlnească. Am învățat și am văzut mai mult decât voi putea vreodată să povestesc celor care n-au fost. Am iubit România și muzeele și cel mai bun lucru pe care-l pot face e să spun să vînd să văd și eu înspira” – Bob Powell – „Weland & Downland open air museum”, Singleton – Anglia.

„Sunt încă impresionat de seistica științifică atât de substanțială și de frumoasă alături de ospitalitatea Dvs., de jara Dvs., splendiferă. Eu și soția mea vă mulțumim încă o dată pentru magnifica săptămână petrecută pe care o vom uită. Mulțumim colaboratorilor și colegilor de la Muzeul Satului și din celelalte muze” – dr. Carl Johannsen – directorul Muzeului în aer liber din Schleswig – Germania.

„Conferința a fost o reușită completă. Amintirile din România ocupă acum un loc important în viața noastră. România va devine o jardă turistică de mare atracție datorită combinației culturii populare foarte bogate cu ospitalitatea locuitorilor. Maramureșul și Bucovina ne-au dat senzația de ireal și am văzut o altă Românie decât cea prezentată în jurnale. În ceea ce privește Muzeul Satului, alături de muzeul nostru (Muzeul din Arnhem – Olanda) cred că avem multe în comun, sunt muze de interes național și se impune o strânsă colaborare. Mulțumiri tuturor. Adrian de Jong – Arnhem – Olanda.

„A fost o mare plăcere să mă întorez în România după mulți ani și să văd, în special, Muzeul Satului, din nou. Alături de locuri cunoscute am descoperit și lucruri noi. Organizarea conferinței a fost superbă, ospitalitatea ne-întâmpinări pretutindeni, prietenia de asemenea, în special a d-lui Ioan Godea și a stației său. A fost memorabil. Singura mea „temere” (nu reală!) este mărăful și greu de concursatul dvs. exemplu, gândind la organizarea Conferinței din 1995 din Irlanda”. Cu prietenie – R. Gailey, vicepreședinte al Asociației și directorul Muzeului „Hagland” – Irlanda.

„Mulțumesc foarte mult pentru 10 zile minunate cu voi. Amintirile din România ne dau multă inspirație” – Gunnar Elström, președintele Asociației – Suedia.

Această Conferință va servi mult timp ca model, iar mulți dintre cei care au participat vor studia mai mult despre minunata dvs. jard – Christopher Zeuner, Directorul Muzeului Welad & Downland – Chichester Sussex – Anglia.

„Un popor și o jard minunată. Pățin cunoște dar greu de uitat după ce le-ai cunoștu. Muze organizate științific cu un patrimoniu de excepție. O muzică de o sensibilitate emoționantă și tulburătoare, mai ales interpretată la taragol. Vă învățez și să iubesc” – Dr. Jan Vaessen – directorul Muzeului Arnhem – Olanda.

Firul acestor gânduri și impresii ar putea continua. Cu sentimentul unui fapt bine gândit și realizat, al succesului dorit și căștigat, credem că putem privi

înălță invidații ci doar cu dorința de-a participa la viitoarea Conferință a Asociației Europene a Muzeelor în Aer Liber din anul 1993 din Irlanda. Succes.

AURELIA COSMA

110 ANI DE LA INAUGURAREA CASTELULUI PELEȘ

În zilele de 8–10 octombrie 1993, Muzeul Național Peleș din Sinaia a găzduit o serie de manifestări prijejuite de aniversarea a 110 ani de la inaugurarea Castelului Peleș.

Construcția castelului a început în anul 1873, din inițiativa principelui Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen, venit pe tronul României în 1866. Planurile viitorului reședință au fost elaborate de arhitectul austriac Wilhelm Döderer, iar din 1876 coordonarea lucrărilor de construcție a fost încredințată arhitectului Johannes Schultz, asistentul lui Döderer. Prima etapă de construcție s-a încheiat în anul 1883, la 7 octombrie având loc inaugurarea oficială a Castelului Peleș, ca reședință de vară a familiei regale.

În anii următori se vor desfășura alte lucrări de amplificare, ce se vor termina în anul 1914, dând forma actuală a castelului. Lucrările din anii 1893–1914 au fost încredințate arhitectului ceh Karel Liman, care va construi și celelalte edificii din complex.

Din anul 1924, în anumite zile și luni, când familia regală nu se afla în castel, acesta a putut fi vizitat și de persoane particulare. În 1953, după abolirea monarhiei în România, Castelul Peleș a fost organizat ca muzeu.

Manifestările consacrate împlinirii a 110 ani de la inaugurarea Castelului Peleș au fost organizate de instituția gazdă, cu sprijinul Ministerului Culturii prin direcțiile sale de specialitate: Direcția Generală Protecția și Valorificarea Patrimonialului Cultural Național, Direcția pentru Administrația Centrelor de Cultură și Direcția Muzeelor și Colecțiilor. Ele au început cu o adunare festi-

tivă în cadrul căreia domnii Dan Popa, directorul Muzeului Național Peleș, dr. Ioan Opris, director general al Direcției Generale Protecția și Valorificarea Patrimonialului Cultural Național și Alexandru Bădulescu, consilier principal al Inspectoratului pentru cultură al județului Prahova, au marcat momente din istoria Castelului Peleș, au omagiat munca depusă de colectivul muzeului, au transmis mesaje de salut, felicitări și mulțumiri lucrătorilor muzeului din partea Ministerului Culturii și a Inspectoratului Județean de cultură. Au mai fost transmise mesaje din partea Prefecturii județului Prahova, a Ministerului Turismului, a Ministerului Apărării Naționale.

În continuare, s-a vizitat expoziția comemorativă amenajată cu acest prilej, care, prin documente, fotografii, obiecte, redă aspecte din timpul construcției castelului, momente semnificative din istoria sa și a familiei regale. Atrag atenția câteva documente originale, expuse pentru prima dată în fața vizitatorilor: Actul inaugurării Castelului, scris pe pergament, purtând semnăturile regelui Carol I și reginei Elisabeta, ale unor personalități politice și culturale; manuscrisul continând versurile omagiale create de Vasile Alecsandri cu prilejul inaugurării Castelului Peleș în octombrie 1883; Actul Jubileului de 50 de ani de la inaugurarea Castelului Peleș. Printre numeroasele fotografii originale se disting cele ce înfățișează oaspeți de seamă ai Castelului Peleș: împăratul Franz Joseph al Austro-Ungariei, Regele Gustav al Suediei, Regele Eduard VII al Angliei, arhidacele Franz Ferdinand. În mai multe vitrine sunt expuse obiecte aparținând familiei regale, ordine, medalii și plachete instituite sau primite de regelui Carol I, uniforme și arme folosite de regelui Carol I. Rețin atenția cele două coroane regale, imprumutate de la Muzeul Național al României, expuse în vitrina originală în care acestea erau păstrate de familia regală.

În curtea interioară a castelului a fost dezvelită o placă comemorativă. Realizată de sculptorul Alfréd Dumitriu, turnată în bronz la Uzinele „Neptun” din Câmpina, placă redă conturul Castelului Peleș, sub care

se află textul: „8–10 – X 1993. Aniversarea a 110 ani de la inaugurarea Castelului Peleș”.

În după-amiază zilei de 8 octombrie au început lucrările sesiunii științifice, desfășurate pe parcursul a trei zile, la care au participat muzeografi, cercetători, critici de artă, restauratori, conservatori din Sinaia, București, Galați, Brăila, Brașov, Timișoara, Ploiești, Cluj-Napoca, Craiova, Constanța.

Cele 46 de comunicări, susținute în plen sau pe secțiuni, pot fi grupate pe trei domenii: istorie, artă, conservare-restaurare.

In domeniul istoriei au fost prezentate comunicările: Radu Bogdan, „Amintiri de la Peleș (1948)”; Ioan Lăcustă, „Peleș – evocări memorialistice inedite în «Magazin istoric»”; Stefan Stanciu, „Instalações principale Carol I de Hohenzollern la conducerea statului român”; Diana Fotescu, „Noi mărturii privind istoria Castelului Peleș 1883–1948”; Nicolae Petrescu, „Festivitățile universității a 50 de ani de la inaugurarea Castelului Peleș”; Ioana Brătianu, „Regi – Macna – promotori de cultură”; Claudiu Cleja Stoicescu: „O privire în timp; Sigmaringen”; Mircea Cologenco, „Mihai Eminescu și Carmen Sylva”; Ioan Chiper, „Implicațiile internaționale ale tentativei de revenire în România a ex-prințului Carol, în mai 1928: realități sau speculații”; Florentina Caran, „Regalitatea în concepția Reginei Maria”; Ioan Prahoveanu, „Regina Maria în Castelul Bran”; Mihai Rachieru, „Documente despre construirea Castelului Peleș în Arhivele Județului Prahova”; Alin Ciupălă, „Primiri, recepții, evenimente la casteltele regale”; Radu Florescu, „Semnificația pieselor proveniente din patrimoniul regal în Muzeul Național de Istorie”; Adriana Păvălou, Gheorghe Gheorghiu, „Nașterea flotei maritime militare române. Consecințe/sf. de secol XIX – început de secol XX”; Elena Flueras, „O poezie inedită a Carmen Sylvei”.

Domeniul artei a fost susținut de comunicările: Petre Oprea, „Al X-lea «El Greco» în colecția regală”; Virgil Teodorescu, „Informații referitoare la contribuția sculptorului Oscar Spaethe privind patrimoniul artistic al Cas-